

lokalhistorie

Fra Preståsåsrennet til San

25. februar 1951 ble en helt spesiell dag for mange smågutter i Sandefjord.

Det var den søndagen da mange av fedrene og onklene deltok som skiskyttere i Preståsåsrennet. I ukene før hadde snekkere, murere, bønder, sveisere, malingsfabrikanter, kommuneansatte, politimenn, fabrikkarbeidere, bygningsarbeidere, skofabrikanter, manufakturhandlere, reverøktene, lastebilsjåførere, agenter, bakere, jurister, jernvare- og sportshandlere, framnesarbeidere og jernbaneansatte vært ute i løypene for å trene til dette store arrangementet.

Min far og mange av onklene skulle delta, og tidlig på formiddagen dro vi av sted. De fleste damene i min familie måtte være hjemme for å passe de minste barna. Vi største fikk altså være med til Preståsås.

Kvelden før hadde skiene fått plass i smørebua som var i kjøkkenet hjemme på Fokserød, og her luktet det skikkelig tjære. Liggende over to stoler ble de ettertrykkelig smørt med klister etter råd fra onkler som var aktive i Runars ski-gruppe.

Løpsdagen husker jeg som svært spennende med så mange som 180 startende i Preståsåsløypene. Det var bare en ting deltakerne var opptatt av denne formiddagen. Det var smøringen. For det var som far min ante: Det ble klisterføre. Etter starten syntes jeg nok det ble lenge å vente før innkomsten (jeg var bare åtte år). Men

Min far Leif Fevang deltok på murrer Thorstein Hansens lag i 1951. Han ble nr. 26 i klasse 30 - 40 år og var den siste som fikk premie. Den vesle pokalen står litt bulkete i dag på min peishylle som et verdig minne om en stor dag i Preståsås for far og sønn for 61 år siden!

så begynte noen av dem jeg kjente å komme i mål. Sammen med de andre guttene ved innkomsten heiet vi dem inn. Og alle ble nevnt i høytaleren. Jeg var veldig stolt av alle de jeg kjente, og jeg syntes premiebordet var enormt, og det var det også.

Når jeg i dag leser avisreferatene fra dette rennet i 1951, blir jeg fortsatt imponert. Dette var det sjette Preståsåsrennet som ble arrangert etter starten i 1939 og det ble omfattet av en svært stor interesse. Dagen var overskyet med plussgrader og vanskelig føre.

Løypa var hard og delvis dår-

lig merket. Starten gikk kl. 1000, og alle var i mål kl. 1300. Da var også sluttidene og skyterresultatene klare. Første mann i mål var nr. 16 Knut Kjos Hansen. Han fikk det største bifallet jeg noen gang hadde hørt, og ble en av mine idealer i mange år framover.

Avisen forteller at mange av løperne ble dyktig slitne på det vanskelige føret, og at premieutdelingen forgikk samme kveld i Folkets Hus.

Og det var mange premier. Fordpokalen gikk til murrer Odd Hansens fem-mannslag for beste kombinert plassering, det samme laget fikk Johan

Arve Thorsen med Jotuns vandrepokal som han vant, eller retttere sagt «fikk et napp i» ved Sandefjordsrennet i 2003. I år håper han selvsagt at hans lag, Bilservice, vil være raskere i sporet og bedre til å skyte enn de andre bilforhandlerne i Sandefjord!

Rasmussens pokal for beste skyteresultat. Juristene vant Sandar Fabrikkers pokal til de beste kombinertløpere over 40 år. Framnes mek. Verksteds vandrepokal gikk til Helge Skovly som beste kombinertløper. Thor Dahls vandrepokal i kl. 30 - 40 år gikk til Knut Kjos Hansen.

Damenes pokal i klassen over 50 år gikk til Sverre Bergland. Avisstatuetten til beste løper i klasse 18 - 30 år gikk til Per Hansen (som var en av mine onkler!) Øvrig sølv som ble utdelt var Corneliussen mek Verksteds statuett, Jernbanefunksjonærens premie,

Sandefjord Politis vandrepokal, murrer Thorstein Hansens vandrepokal til beste løper innen bedriften, ditto for murrer Odd Hansen, Bakermester H.M. Hansens vandrepokal, Sandar Kommunes vandrepokal, Jahres Kjemiske Fabrikkers pokal, Jotuns pokal og Veras pokal.

Som liten gutt i 1951 lot jeg meg storlig imponere over alle de voksnes iver og lekenhet når det gjaldt dette løpet. Jeg kjente flest murere, snekkere, sjåførere og bønder og reverøktene. De var jo sindige og rolige i hverdagen, men denne søndagen var de jo akkurat så

FØR OG NÅ

Sandefjord

efjordsrennet

Veteraner og arrangører fra Sandefjordsrennet samlet nå i februar omkring det gjeveste trofeet som deles ut til vinneren av rennet: Corneliussen mekaniske verksteds evigvarende statuett fra 1939! Foran Finn Setlo og Edmund Kristoffersen, bak Osmund Jensen og Kristian Dahl.

lekne som oss guttunger!

I 1969 ble rennet flyttet fra Preståsen til Haukerød og skiftet navn til Sandefjordsrennet. I årene seinere ble rennet arrangert så ofte som snøforholdene ville tillate det.

Alvoret var aldri for stort og lekenheten fra den gang var tilsynelatende alltid tilsvarende

til stede. Er snøen tilfredsstillende stede i år skal snart dette rennet igjen arrangeres i Sandefjord. Det er 61 år siden jeg heiet på murere og bønder i min familie som deltok. Det var hele seks onkler som var med. Det er å håpe at guttegløden fra den gang fortsatt finnes både hos deltakere og

arrangører når det gjelder dette uhøytidelige ski-skytterløpet, og at «koffert»-innslagene er like viktige og synlige som «racer»-mentaliteten både i løype og på skytterbane. Tvi-tvil!

**Tekst: Harald Fevang
Foto: Gro Midttun og Bjørn Marum Olsen**

Kongensgate 33

Dagens postkort fra Kongensgate, har sitt motiv fra lenge før krigen, da Sverresgate nettopp som i dag, krysset gaten akkurat her. Det store huset til venstre ble senere gjort om til fiskematkjøkken med butikk i første etasje. Huset ble etter krigen kjøpt av Ole Olsen med forfedre fra husmannsplassen «Løken» i Bjørnerødskogen på Fevang. Her i Kongensgate etablerte han «Guttespesialen», en butikk med bare gutteklær, som senere ble innlemmet i Ole Olsens herreekvipering på Aagaards Plass.

Dagens bilde fra samme sted, viser et hus med betydelig forenklede fasader. Utenfor står Kari Olsen, datter til Marthe og Ole Olsen, som i sin tid eide dette huset. Det gamle postkortet er tatt vare på av Anders Christiansen.

**Tekst: Harald Fevang
Foto nå: Gro Midttun**

Gaver til sjøs

Veldig ofte hadde rederiene små julegaver som var sendt om bord i god tid, og som man overlot til velferdsoffiseren ombord å dele ut til de man visste ikke fikk gaver, eller

ikke hadde fått gaver fra pårørende. Det var små gaver, som ikke kostet all verden, men som var en viktig del av velferd og trivsel om bord. Det kunne være ganske ille å bli sittende igjen i messa som den eneste som ikke fikk noen julepresang, og man hadde ofte slike små presanger «på lur» til de som ikke fikk noe annet.

Denne gangen er gaven en Rowenta bensinlighter med rederimerket til Johan Rasmussen og Co. fra Sandefjord. Dette rederiet hadde mange av sine skip under utenlandsk flagg, og var også eier av hvalkokeriet Sir James Clark Ross, eller «Rossen» som den ble kalt.

Tekst og foto: Svein Olav Løberg, tidl. styrmann

MT «Jacinth»

Et fartøy som ble bygget under krigen under navnet «Saturnus» ved A/S Nakskov Skibsværft, Nakskov, Danmark for AB Saturnus (Eman. Högberg), Stockholm i 1940. En tanker på 15.320 tdm med en totakt, dobbeltvirkende B&W hovedmotor på 5.360 bhk til fremdrift. Overlevde krigen og kom til Norge i 1949. Innkjøpt av A/S Kosmos for NOK 7.085.000, omdøpt «Jacinth». Gikk i tankfart med råolje for Standard Oil of New Jersey og Anglo-Saxon frem til opplag i 1958. Sesongen 1959/60 ble hun benyttet som transportbåt for kokeriene «Kosmos III» og «Kosmos IV». I 1963 ble hun overlatt firma Eisen und Metal AG, Hamburg for hugging. Ankom Hamburg 03/08-1963. Salgsummen var NOK 931.000.

**Tekst: Ragnar Iversen
Bilde: Privat samling**

**SANDEFJORD
LOKALHISTORISKE SENTER**
på Pulkestad gard

Har du bidrag til denne siden?

Levér det i avisresepsjonen mrk. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når og helst med en liten beskrivelse. Husk navn og adr. på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til: lokalhistorie@sb.no

Sandefjord Lokalhistoriske senters info-gruppe:
Sideansvarlig Harald Fevang, bildeansvarlig Bjørn Marum Olsen. Medarbeidere; Sven Erik Lund, Ragnar Iversen, Bjørn Hoelseth, Dag I. Børresen, Gro Midttun, Svein Olav Løberg, Roger Davidsen. Kontaktperson: Sven Erik Lund, tf. 928 27 154 – sv-er-lu@online.no